

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Pöytäkirja

Aika 25.04.2023 16:00 - 18:03

Paikka Sähköinen kokous Teams-etäyhteydellä

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Osallistujat	Heromaa-Karjalainen Siru	puheenjohtaja	
	Korkiakoski Sami	jäsen	
	Pyykkönen Mona	jäsen	
	Ekpa Simon	jäsen	
	Pietiläinen Jukka	jäsen	poistui klo 16.46 §:n 20 käsittelyn aikana
	Puusaari Riina	jäsen	
	Kyyrönen Hanna-Kaisa	jäsen	
	Jalonen Pasi	jäsen	
	Pessinen Tuija	jäsen	
	Raulahti Mikko	jäsen	
	Vierumäki Juha	jäsen	
	Hakala Merja	varajäsen	
	Nieminen Tuula	varajäsen	
	Vilkman Mira	Padasjoen kunnanhallituksen edustaja	
	Alho Olli	kaupunkikehitysjohtaja, esittelijä	
	Lastikka Mika	kaupungininsinööri, esittelijä	
Särkkäaho Rauno	joukkoliikennepäällikkö, asiantuntija		
Kempainen Milja	joukkoliikennesuunnittelija		

Jokinen Lauri	joukkoliikennesuunnittelija
Lindgren Juha	joukkoliikennesuunnittelija
Niemi Maria	joukkoliikennesuunnittelija
Immonen Minna	viestintä- ja markkinointisuunnittelija
Takala Terhi	valmistelusihteeri, pöytäkirjanpitäjä

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Poissa	Seppälä Ada	varapuheenjohtaja	
	Salonen Juho	jäsen	
	Neoff Wille	jäsen	
	Ratia Jorma	kaupunginhallituksen edustaja	

Valitse toimielin puolesta

Siru Heromaa-Karjalainen   Terhi Takala

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Hanna-Kaisa Kyyrönen   Pasi Jalonen

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa

<http://www.lahti.fi> 02.05.2023

Terhi Takala

valmistelusihteeri

§	Otsikko	Sivu
§ 14	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	5
§ 15	Pöytäkirjan tarkastajat	6
§ 16	Tarjouskilpailun 1/2023 käynnistäminen, Kohde Asikkala-Padasjoki	7
§ 17	Seurantaraportti 1.1. - 31.12.2022, joukkoliikenne	10
§ 18	Vastaus kumppanuuspyöydän aloitteeseen nuorisokonsertin osallistujien ilmaisista bussimatkoista	12
§ 19	Joukkoliikenteen tapahtumalippu ja maksuttomien matkojen käytännöt	17
§ 20	Vastaus Lahden nuorisovaltuuston kannanottoon nuorten ja opiskelijoiden kertalipuista	21
§ 21	Aikatauluvihkoista luopuminen	29
§ 22	Lahden seudun joukkoliikenneviranomaisen yhdistelmäraportti 2022	36
§ 23	Suunnitelma talvikauden 2023–2024 joukkoliikenteen tarjonnasta	38
§ 24	Tiedoksi merkittävät asiat	42
§ 25	Muut asiat	43

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta
Pöytäkirja

nro 3

Lahden kaupunki, Lahden seudun joukkoliikennelautakunta, 25.04.2023

§ 14

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Pöytäkirja

Lahden kaupunki, Lahden seudun joukkoliikennelautakunta, 25.04.2023

nro 3

§ 15

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin jäsenet Hanna-Kaisa Kyyrönen ja Pasi Jalonen.

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta
Pöytäkirja

nro 3

Lahden kaupunki, Lahden seudun joukkoliikennelautakunta, 25.04.2023

§ 16

Tarjouskilpailun 1/2023 käynnistäminen, Kohde Asikkala-Padasjoki

1894/02.05.00.01/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Joukkoliikennepäällikkö Rauno Särkkäaho, p. 044 4164 658

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Lautakunta päättää käynnistää tarjouskilpailun 1/2023 Lahti-Asikkala-Padasjoki-välin linja-autoliikenteestä bruttoperusteisella järjestämismallilla perusteluosan mukaisesti. Lautakunta valtuuttaa kaupungininsinöörin tekemään hankintapäätöksen ja hankintaan liittyvät sopimukset.

Perusteluosa

Joukkoliikennelautakunta on päättänyt kokouksessaan 24.9.2019 järjestää Asikkalan kunnan ja sieltä Lahteen suuntautuvan joukkoliikenteen bruttomallilla. Joukkoliikennelautakunta on päättänyt kokouksessaan 12.2.2020 järjestää Padasjoen kunnan ja sieltä Lahteen suuntautuvan joukkoliikenteen bruttomallilla.

Nykyisin Asikkalan ja Padasjoen liikennöinti on kahdessa erillisessä kohteessa. Molempien kohteiden liikennöintisopimus on alkanut 10.8.2020 ja päättyy koulujen lukuvuoden 2023-2024 viimeisen viikon sunnuntaina, eli

kesäkuussa 2024. Molemmissa sopimuksissa on kahden vuoden optio. Liikennöitsijöiden kanssa käytyjen keskusteluiden perusteella Padasjoen kohteen liikennöitsijällä ei ole halukkuutta käyttää sopimuksen optiovuosia. Asikkalan kohteessa on käytössä enintään 3 autoa päivässä ja Padasjoen kohteessa 2.

Sopimuksissa liikennöidään saman suuntaista liikennettä ja sopimusten kilpailuttaminen saman kohteen sisällä mahdollistaa nykyistä tehokkaamman kaluston käytön. Kilpailutettava liikennöintisopimus on pituudeltaan noin 2 vuotta. Hankinnassa ei edellytetä uutta kalustoa. Päästöluokkia ja käyttövoimia voidaan hankinnassa pisteyttää tai voidaan vaatia esimerkiksi vähintään HVO-diesel polttoaineen käyttöä. Automäärä ja liikennöintisuoritteet pyritään säilyttämään enintään nykyisten sopimusten mukaisena, eli hankinnan vuosittainen arvo vastaa suuruusluokaltaan nykyistä liikennettä. Nykyisten sopimusten vuosittainen kustannus oli vuonna 2022 noin 830 000€ ja sopimuksessa on +/-20% muutosrajat suoritteiden muutoksiin sopimuskaudella linjakilometreissä mitattuna. Tarkat liikenteen suoritteet ja aikataulut suunitellaan yhdessä kuntien kanssa, kuntien tarpeet ja resurssit huomioon ottaen.

Hankittavan noin 2 vuoden liikennöintisopimuksen on määrä antaa valmisteluaikaa uuden pidemmän sopimuksen hankintaan. Pidempään sopimukseen voidaan huomioida myös esimerkiksi Lahden seudun seuraavaan MAL-sopimukseen kirjattavia toimenpiteitä. Pidemmät sähköisiä käyttövoimia mahdollistavat sopimukset ovat aikaisemman kokemuksen perusteella laskeneet liikennöintikustannuksia. Samalla myös kalustoa voidaan uudistaa tai muuttaa tyyppiltään tai vaatimuksiltaan erilaisiksi. Pidempien sopimusten kilpailutus tulee valmistella hyvissä ajoin ja huomioida esimerkiksi uutena tarjottavan kaluston toimitusajat. Lahden seudun MAL-sopimuksen aikataulun näkökulmasta pidemmän sopimuksen

kilpailuttamisen ajoittaminen vuodelle 2024 on perusteltua, jotta sopimuksessa mahdollisesti sovittavia asioita ehditään huomioida liikennöintisopimuksia kilpailuttaessa. Erikseen myöhemmin päätettävällä pidemmällä hankintasopimuksella voidaan edistää kustannustehokkaasti joukkoliikenteen kehittämistä ja tavoitteita, eli laskea liikenteen kustannuksia ilman palvelutason vähentämistä.

Hankinnan ei arvioida muuttavan nykyistä kustannus- tai palvelutasoa merkittävästi.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta
Pöytäkirja

nro 3

Lahden kaupunki, Lahden seudun joukkoliikennelautakunta, 25.04.2023

§ 17

Seurantaraportti 1.1. - 31.12.2022, joukkoliikenne

1336/02.00.01.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupunkikehitysjohtaja Olli Alho p. 040 595 4543

Joukkoliikennepäällikkö Rauno Särkkäaho, p. 044 416 4658

Controller Minna Vilen p. 044 790 9329

Henkilöstöpäällikkö Pekka Nikulainen p. 050 387 8780

Strategiapäällikkö Olli Toivonen p. 044 482 6180

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunkikehitysjohtaja Alho Olli

Päätösehdotus

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta merkitsee tiedoksi
joukkoliikenteen tilinpäätöksen seurantaraportin vuodelta 2022.

Perusteluosa

Joukkoliikenteen tilinpäätöksen seurantaraportti sisältää talouden, 30 kk:n
uudistumis- ja muutosohjelman, strategian ja henkilöstön toteumatiedot
vuodelta 2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta
Pöytäkirja

nro 3

Toimenpiteet

Tiedoksi: Konsernipalvelut/Talouspalvelut

Liitteet

- 1 Seurantaraportti TP2022, joukkoliikenne

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta
Pöytäkirja

nro 3

Lahden kaupunki, Lahden seudun joukkoliikennelautakunta, 25.04.2023

§ 18

Vastaus kumppanuuspöydän aloitteeseen nuorisokonsertin osallistujien ilmaisista bussimatkoista

1926/00.01.01.03/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Joukkoliikennepäällikkö Rauno Särkkäaho, p. 044 4164 658

Päätös

Lautakunta päätti myöntää aloitteen mukaisesti ilmaisen bussikuljetuksen poikkeuksellisesti nuorisotapahtumaan. Perusteluna on, että aloitteen tekijä ei ole voinut tietää samassa kokouksessa käsiteltävää tapahtumalipun käytön periaatetta, ja tämä päätös tehdään nyt harkintavaltaa käyttäen, joka pohjautuu vanhaan lautakunnan päätökseen maksuttomien kuljetuksen käytöstä.

Esittelijä

Kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta päättää vastata aloitteeseen perusteluosan mukaisesti.

Käsittely

Keskustelun kuluessa pj. Siru Heromaa-Karjalainen teki seuraavan esittelijän päätösehdotuksesta poikkeavan muutosehdotuksen:

”Lautakunta päättää myöntää aloitteen mukaisesti ilmaisen bussikuljetuksen poikkeuksellisesti nuorisotapahtumaan. Perusteluna on, että aloitteen tekijä ei ole voinut tietää samassa kokouksessa käsiteltävää

tapahtumalipun käytön periaatetta, ja tämä päätös tehdään nyt harkintavaltaa käyttäen, joka pohjautuu vanhaan lautakunnan päätökseen maksuttomien kuljetuksen käytöstä.”

Ehdotusta kannatettiin.

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa oli tehty kannatettu esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava ehdotus, minkä johdosta asiasta tulee äänestää. Selostus hyväksyttiin.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestys ehdotuksen: Ne, jotka kannattavat esittelijän päätösehdotusta, äänestävät jaa, ja jotka kannattavat Heromaa-Karjalaisen muutosehdotusta, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettussa äänestyksessä edellistä vaihtoehtoa kannatti 4 ja jälkimmäistä 9 jäsentä, yksi poissa. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

Näin ollen lautakunta hyväksyi muutetun päätösehdotuksen.

Perusteluosa

Tiivistelmä

Lahden Kumppanuuspöydät järjestävät päihteettömän hyväntekeväisyyskonsertin 2Cool4PARTY Sibeliustalon Finlandia-klubilla perjantaina 26.5.2023 klo 18–21 (ovet auki klo 17) vuosina 2005–2010 syntyneille nuorille. Liput konserttiin ovat nuorille täysin ilmaisia ja ne jaetaan ennalta Trion Lippu.fi pisteeltä yksi lippu per nuori periaatteella. Tapahtuman järjestelyitä rahoitetaan kumppanuuspöytien ja nuorisopalveluiden toimesta. Sibeliustalo on tarjoaa tilan, tekniikan ja järjestyksenvalvonnan hyväntekeväisyytenä veloituksetta. Kumppanuuspöytä on aloitteessaan esittänyt Lahden seudun

joukkoliikennelautakunnalle maksuttoman matkustuksen myöntämistä Lahden seudun liikenteen vuoroilla tapahtumaan osallistuville nuorille.

Vastaus aloitteeseen:

Joukkoliikennelautakunta on päättänyt kokouksessaan 16.4.2019 periaatteista tapahtumien maksuttomien matkojen suhteen. Lautakunta päätti tuolloin, ettei jatkossa myönnä maksuttomia matkoja joukkoliikenteellä tapahtumille, joissa Lahden kaupunki ei ole järjestämisvastuussa. Lisäksi Lahden seudun liikenteen on saatava tapahtumasta laajasti näkyvyyttä myös tapahtuman ulkopuolisille. Jokaisen tapahtuman anomus käsitellään kuitenkin erikseen tapauskohtaisesti. Lisäksi maksuttomien matkojen käytäntöjä jatkossa käsitellään 25.4.2023 joukkoliikennelautakunnan kokouksessa.

Lahden seudun joukkoliikennettä järjestetään seudullisesti. Liikenteen kustannukset ja lipputulot jaetaan seudullisesti kuntien kesken Lahden seudun joukkoliikenteen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

Tapahtuman matkustusoikeus on aloitteesta saadun alustavan tiedon mukaan mahdollista toteuttaa uuden tapahtumalipun avulla.

Tapahtumalipun käytöstä olisi vielä sovittava tapahtumajärjestäjän ja Lippupisteen kesken, sekä varmistettava tekninen toteutus.

Tapahtumaan kytketty matkustusoikeus tukisi kestävästä liikkumisesta tapahtumaan ja erityisesti liikkumisen mahdollistamista kaikille. Lahden seudun joukkoliikennelautakunta kannattaa käyttäjille ilmaista matkustusta tapahtumaan. Matkustuksen tarjoaminen joukkoliikenteen talouden sisällä kuitenkin siirtää ylimääräisiä kustannuksia joukkoliikenneyksen talouteen seudullisten lipputulojen vähentymisenä. Kustannukset yhden tapahtuman osalta eivät joukkoliikenteen kokonaistalouden kannalta olisi merkittävät, mutta mikäli käytäntöä pitäisi

laajentaa myös muihin vastaaviin tapahtumiin, kasvaisi kustannusvaikutus jatkossa. Tapahtumien laajempi tapauskohtainen harkinta jatkossa lisäisi myös työmäärää yksikössä, sekä mahdollisesti tapahtumien kesken eriarvoisia käytäntöjä. Maksuttoman matkustuksen osalta tulee huomioida joukkoliikenteen seudullinen kustannustenjakoa, miten vastaavia käytäntöjä jatkossa sovelletaan ja voidaanko samoja käytäntöjä soveltaa kaikkiin vastaaviin tapahtumiin. Pitkällä tähtäimellä seudullisesti kestävä ja yhtenäinen toimintatapa olisi osoittaa kustannukset siten, että ne eivät rasita joukkoliikenneyksikön taloutta, vaan kohdistuvat järjestävälle kunnalle, tapahtumajärjestäjälle tai Lahden kaupungin tapahtumien osalta joukkoliikenteen talouden ulkopuolelle. Mikäli Lahden kaupunki tarjoaa ilmaisen matkustuksen tapahtumaan, tulisi sen kustannus osoittaa joukkoliikenteen seudullisesti jaettujen kustannuspaikkojen ulkopuolelle.

Joukkoliikennelautakunta ei myönnä maksutonta matkustusta tapahtumaan. Joukkoliikenneyksikkö voi sopia tapahtumalipun käytöstä tai muusta vastaavasta soveltuvasta toteutuksesta tapahtuman kanssa, mikäli kustannus voidaan kohdistaa joukkoliikenneyksikön talouden ulkopuolelle.

Vaikutusten ennakoarviointi

Maksuttomien matkojen järjestäminen tapahtumaan osallistujille mahdollistaisi kaikille osallistumisen tapahtumaan, lisäisi osallistujien turvallisuutta ja vähentäisi eriarvoisuutta.

Maksuttomien matkojen kustannukset eivät yksittäisen tapahtuman osalta olisi joukkoliikenteen kokonaistalouden kannalta merkittävät.

Kustannusvaikutuksen merkitys kasvaa, mikäli vastaavaa käytäntöä sovelletaan jatkossa laajemmin eri tapahtumiin, jolloin niiden toteuttaminen laskisi joukkoliikenteen seudullista lipputuloa. Mikäli maksuttomat matkat myönnettäisiin, vaatisi vastaavan käytännön

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta
Pöytäkirja

nro 3

soveltaminen laajemmin paljon tapauskohtaista harkintaa joka lisäisi työmäärää ja voisi johtaa eriarvoisiin päätöksiin eri tapahtumien kesken.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: Lahden kumppanuuspöytä

Liitteet

2 Äänestyslista JOLI 25.4.2023 § 18

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta
Pöytäkirja

nro 3

Lahden kaupunki, Lahden seudun joukkoliikennelautakunta, 25.04.2023

§ 19

Joukkoliikenteen tapahtumalippu ja maksuttomien matkojen käytännöt

36/08.01.00.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Joukkoliikennepäällikkö Rauno Särkkäaho, p. 044 4164 658

Joukkoliikennesuunnittelija Milja Kemppainen, p. 050 3985 575

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Lautakunta päättää määritellä tapahtumalipun hinnoittelun seuraavasti:
Tapahtumaliput laskutetaan käyttöjen perusteella (1,06 €/matka) tai päiväkohtaisella hinnalla (2 €/kalenteripäivä/lippu). Lautakunta antaa mahdollisia tapahtumalipun hinnoittelun muutoksia koskevan päätösvallan joukkoliikenteen viranhaltijalle perusteluosan mukaisesti.

Lautakunta päättää maksuttomien matkojen käytännöistä perusteluosan mukaisesti.

Lautakunta antaa joukkoliikenneyksikölle valtuudet sopia tapahtumalipun käytön yksityiskohdista ja toteutuksesta tapahtumajärjestäjien kanssa.

Perusteluosa**Joukkoliikenteen tapahtumalippu**

Lahden kaupunki on vuonna 2021 hankkinut TVV Lippu- ja maksujärjestelmä Oy:n tarjoaman tapahtumalippuratkaisun.

Tapahtumalippuratkaisu mahdollistaa viranomaiselle aiempaa helpomman tavan tehdä yhteistyötä erilaisten tapahtumajärjestäjien kanssa.

Tapahtumalippu yhdistää joukkoliikennelipun ja tapahtuman pääsylipun. Pääsylipulla voi tällöin matkustaa kaikilla LSL:n vuoroilla ja erillistä bussilippua ei tarvita.

Tapahtumalippua voidaan hyödyntää erilaisissa tapahtumissa. Tapahtumalipun hyödyntäminen vaatii integraation lipunmyyjän myyntijärjestelmään. Tapahtumalippuratkaisu sisältää tällä hetkellä integraation Lippupisteen, Liveton ja Evention järjestelmiin.

Tapahtumalippua on vuosina 2022 ja 2023 pilotoitu Salpausselän kisoissa, joissa kisalippu toimi myös bussilippuna. Lippuyhteistyö toteutettiin kokeiluna, jossa testattiin tapahtumalipun toteutusta. Pilotin vuoksi kisaorganisaatio ei tilittänyt kaupungille lippukorvauksia bussimatkoista.

Tapahtumalippuyhteistyöstä sovitaan tapahtumajärjestäjien kanssa erikseen tapauskohtaisesti. LSL voi myös perustellusta syystä kieltäytyä tapahtumalippuyhteistyöstä. LSL ei järjestä lisävuoroja eikä shuttle-kuljetuksia tapahtumille.

Tapahtumalipun laajempaa käyttöä varten tulee päättää tapahtumalipun hinnoitteluperiaatteista.

Tapahtumalipun hinnoittelu

Tapahtumaliput laskutetaan tapahtumajärjestäjältä käyttöjen perusteella (1,06 €/matka) tai päiväkohtaisella hinnalla (2 €/kalenteripäivä/lippu).

Päiväkohtainen hinnoittelu tarkoittaa hintaa per tapahtumalippu. Hinnat sis. arvonlisäveron.

Käyttöjen perusteella laskutettavan hinnan lähtökohtana on kausilipun keskihinta. Hinta tarkistetaan vuosittain ilman erillisiä päätöksiä.

Hinnoittelua ja sen perusteita voidaan muuttaa joukkoliikenteen viranhaltijan päätöksellä saatavien käytännön kokemusten mukaan.

Lippukorvaus on sama kaikille lipputyypeille.

Maksuttomat matkat

Lautakunta on kokouksessaan 16.4.2019 päättänyt maksuttomien matkojen myöntämisestä seuraavasti:

"Lautakunta päättää myös, ettei jatkossa myönnä maksuttomia matkoja joukkoliikenteellä tapahtumille, joissa Lahden kaupunki ei ole järjestämisvastuussa. Lisäksi Lahden seudun liikenteen on saatava tapahtumasta laajasti näkyvyyttä myös tapahtuman ulkopuolisille. Jokaisen tapahtuman anomus käsitellään kuitenkin erikseen tapauskohtaisesti."

Joukkoliikenteen talouspaineista, aiemman päätöksen seudullisesta eriarvoisuudesta ja tapahtumalippuratkaisusta johtuen ei nähdä enää tarpeelliseksi myöntää maksuttomia matkoja eri tapahtumille.

Tasavertaisuuden vuoksi sama hinnoittelu koskee kaikkia tapahtumia.

Tapahtumille ei lähtökohtaisesti myönnetä jatkossa maksuttomia matkoja.

Jäsenkuntien omia tapahtumia, tai tapahtumia joihin kunnilla on tahtotila tarjota käyttäjille ilmaista matkustusta, voidaan toteuttaa tekemällä

tapahtumalippusopimus kyseisen kunnan/palvelualueen kanssa, jolloin tapahtumalipun kustannus kohdistuu kyseisen kunnan määrittämälle kustannuspaikalle, eikä rasita joukkoliikenneyksikön budjettia. Mikäli käytännön syistä on perusteltua toteuttaa matkustus muuten kuin tapahtumalipulla, voi joukkoliikenteen viranhaltija sopia kunnan kanssa toteutustavasta ja korvauksesta tapahtumalipun hinnoittelua mukaillen.

Lahden seudun joukkoliikenteen omaan toimintaan liittyviin tapahtumiin tai tapahtumiin, joissa Lahden seudun joukkoliikenne on merkittävästi mukana, voidaan myöntää ilmainen matkustus tarvittaessa tapahtumalipulla tai muulla soveltuvalla tavalla ilman erillistä päätöstä.

Vaikutusten arviointi

Muutoksen arvioidaan lisäävän lipputuloja ja joukkoliikenneyksikön oman työn määrää maltillisesti. Ei merkittävää vaikutusta tuloihin tai yksikön työn määrään. Ei tarvetta huomioida talousarviossa tai yksikön henkilöstömitoituksessa. Muutoksen arvioidaan selkeyttävän tapahtumille tarjottavia palveluita, sekä maksuttoman matkustamisen käytäntöjä.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: toimivalta-alueen kunnat

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta
Pöytäkirja

nro 3

Lahden kaupunki, Lahden seudun joukkoliikennelautakunta, 25.04.2023

§ 20

Vastaus Lahden nuorisovaltuuston kannanottoon nuorten ja opiskelijoiden kertalipuista

36/08.01.00.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Joukkoliikennepäällikkö Rauno Särkkäaho, p. 044 4164 658

Joukkoliikennesuunnittelija Milja Kemppainen, p. 050 3985 575

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta päättää vastata kannanottoon perusteluosan mukaisesti.

Perusteluosa

Tiivistelmä

Lahden nuorisovaltuusto on 14.2.2023 lähettänyt Lahden seudun liikenteelle lausunnon koskien nuorten ja opiskelijoiden kertalippuja. Nuorisovaltuuston mielestä nuorten ja opiskelijoiden lippujen alennukset tulisi ulottaa myös kertalippuihin ja yksittäisiin mobiililippuihin, joihin ei ole tällä hetkellä saatavilla nuoren tai opiskelijan alennuksia.

”Lahden nuorisovaltuusto on viime kokouksessaan 23.1. keskustellut Lahden Seudun Liikenteen bussilipuista. Nuorisovaltuuston mielestä opiskelija-alennus tulisi ulottaa myös kertalippuihin ja yksittäisiin mobiililippuihin, joihin ei ole tällä hetkellä saatavilla opiskelija-alennusta. Näemme myös, että yksittäisten

bussilippujen alennus tulisi ulottaa myös nuoriin. Täten tämä myös edistäisi kaupungin omaa strategiaa, jossa korostetaan Lahtea kasvavana opiskelijakaupunkina. Tällöin asiointi yksittäislipulla tulisi nuorelle sekä opiskelijalle huomattavasti halvemmaksi. Nuorten, mutta etenkin opiskelijoiden aikataulut voivat olla hektisiä ja muutoksien tuleminen esimerkiksi aikatauluun voi pakottaa ostamaan yksittäislipun, joka tulee kalliimmaksi. Julkinen liikenne on monelle nuorelle ja etenkin opiskelijalle ainut tapa kulkea maakunnan alueella.”

Joukkoliikennelautakunta ei näe toistaiseksi tarkoituksenmukaiseksi laajentaa jo selvitettyjä, päätettyjä ja 1.3.2023 vyöhykeuudistuksessa toteutettuja alennuksia. Käteisellä myytävien kertalippujen alennusryhmien laajentamista ja sitä kautta käytön lisäämistä ei nähdä tarkoituksenmukaiseksi edistää. Mahdollisia mobiililipun hinnoittelun muutoksia tulee arvioida tulevaisuudessa osana lippujen hinnoittelun kokonaisuutta, kun jo tehtyjen muutosten vaikutus on arvioitavissa.

Vastaus kannanottoon

Vyöhykeuudistus 1.3.2023

Lahden seudun liikenteen (LSL) vyöhykeuudistus otettiin käyttöön 1.3.2023. Vyöhykeuudistuksen tavoitteena on ollut pitää asiakasryhmät ja niiden alennukset selkeinä asiakkaille. Aikuisen lisäksi muut asiakasryhmät ovat lapsi, nuori, opiskelija ja seniori. Nuorisoalennus on ikäperusteinen alennus 17–19-vuotiaille ja opiskelija-alennus on tarkoitettu nuorten lipun yläikärajan ylittäneille opiskelijoille.

Vyöhykeuudistuksessa asiakasryhmien alennusprosentteja on selkeytetty. Nuoret ja opiskelijat saavat 30 % alennusta Waltti-kortin arvolipusta sekä Waltti-kortin ja Waltti Mobiili -sovelluksen kausilipusta. Alennus lasketaan aikuisen vastaavan lipputuotteen hinnasta. Aiemmin alennus on laskettu aikuisen kertalipusta. Arvolipun hinta on uudistuksen myötä laskenut nuorille ja opiskelijoille, mikä on tehnyt arvolipusta entistä houkuttelevamman vaihtoehdon käteisellä maksettavaan kertalippuun

nähdän. Esimerkiksi kahden vyöhykkeen arvolipun hinta on nuorelle ja opiskelijalle 1,80 euroa, kun ennen vyöhykeuudistusta hinta oli 2,38 euroa.

Nuoren ja opiskelijan arvo- ja kausilippualennuksen tarkoituksena on nuorten ja opiskelijoiden kannustaminen joukkoliikenteen säännölliseen käyttöön. Nuoren ja opiskelijan kahden vyöhykkeen kausilipun hinta on 41,90 euroa (30 vuorokautta).

Joukkoliikennelautakunta ei näe toistaiseksi tarkoituksenmukaiseksi laajentaa jo selvitettyjä, päätettyjä ja 1.3.2023 vyöhykeuudistuksessa toteutettuja alennuksia. Käteisellä myytävien kertalippujen alennusryhmien laajentamista ja sitä kautta käteisen käytön lisäämistä ei nähdä tarkoituksenmukaiseksi edistää. Mahdollisia mobiililipun hinnoittelun muutoksia tulee arvioida tulevaisuudessa osana lippujen hinnoittelun kokonaisuutta, kun jo tehtyjen muutosten vaikutus on arvioitavissa.

Nuorten ja opiskelijoiden liput yleisesti

Paikallisliikenneliiton tilaaman selvityksen (Joukkoliikenteen alennuslippujen perusteet ja vaikutukset, Ramboll 2021) mukaan valtakunnallisesti nuorten tyyppillinen alennus on 30 %. Nuorten lipun liikennepoliittinen perustelu on joukkoliikenteen kysynnän lisääminen ja nuorten totuttaminen joukkoliikenteen käyttöön. Sosiaalipoliittisena perusteluna on pienituloisen nuoren taloudellinen tuki. Nuorista toisen asteen ammattikoulu- ja lukioikäiset ovat myös Kelan koulumatkatuen piirissä. Kelan koulumatkatuki on kunnalle tuloa ja kaikkien oikeutettujen kannattaa hakea tukea.

Opiskelija-asiakasryhmään kuulumiselle on määritelty joukko ehtoja, joiden tulee täyttyä. Selvityksen mukaan tyyppillinen opiskelija-alennus sama kuin nuorten lipuissa, eli 30 %. Opiskelija-alennuksen liikennepoliittinen

perustelu on joukkoliikenteen kysynnän lisääminen ja asiakaskunnan vakiinnuttaminen. Sosiaalipoliittinen perustelu on pienituloisen opiskelijan taloudellinen tuki.

Selvityksen perusteella annetun suosituksen mukaan erityisesti nuoren alennus kannattaa kohdistaa kausi- ja/tai arvo/sarjalippuihin kestävien liikkumismuotojen, kuten kävely ja pyöräily, rooli huomioiden. Suurissa kaupungeissa kausilipun rooli korostuu, keskisuurissa (esim. Lahti) arvolipun merkitys on suuri.

LSL:n kertaliput

Käteisellä myytävällä kertalipulla on yleisesti asiakasryhmänä vain lapsi ja aikuinen. Lapsen täytyy tarvittaessa todistaa henkilöllisyytensä lapsen kertalippua ostaessa. Esimerkiksi opiskelijan täytyisi myös todistaa opiskelijaoikeutensa alennusta varten ja erilaisten opiskelijakorttien ja -todistusten tarkistaminen ajoneuvossa olisi haastavaa ja hidastaisi matkan sujuvuutta.

Nuoren ja opiskelijan alennuksen laajentaminen käteisellä ostettavaan kertalippuun lisäisi käteisen rahan käyttöä ja LSL on jo vuosien ajan pyrkinyt vähentämään käteisen käyttöä ajoneuvoissa. Liikennöitsijät haluaisivat luopua käteisen rahan käytöstä kokonaan linja-autoissa. Käteisen rahan vähentämisellä saadaan nopeutettua pysäkki- ja matka-aikoja sekä parannettua turvallisuutta ajoneuvoissa, kun kuljettajan ei tarvitse säilyttää autossa käteiskassaa. Käteisellä myytävien kertalippujen alennusryhmien laajentamista ja sitä kautta käytön lisäämistä ei nähdä tarkoituksenmukaiseksi edistää.

LSL:n mobiililiput

Waltti Mobiili -sovelluksen kertalipussa on asiakasryhmänä vain aikuinen ja lapsi. Muita asiakasryhmiä (nuori, opiskelija, seniori) ei ole mobiiliin

kertalippuun tuotu. Nuori, opiskelija ja seniori maksavat tällä hetkellä mobiilisovelluksessa saman kertalipun hinnan kuin aikuinen.

Valtakunnallista Waltti Mobiili -sovellusta käyttävistä

joukkoliikennekaupungeista valtaosalla on mobiilikertalipussa tarjolla vain aikuinen ja lapsi -asiakasryhmät. Nuori-asiakasryhmän kertalippu voi olla myynnissä, mutta hinta on sama kuin aikuisella.

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta on kokouksessaan 15.02.2022 päättänyt lippujen hinnat ja asiakasryhmät vyöhykeudistuksessa.

Päätöksen perusteluosassa on todettu, että mobiilin kertalipussa säilyvät samat asiakasryhmät kuin käteisellä myytävässä kertalipussa, eli lapsi ja aikuinen.

Perusteluissa on todettu, että jatkossa mahdolliset muiden

asiakasryhmien alennukset mobiililipussa vaativat erillistä selvitystä ja vaikutustendarviointia. Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa alennusten laajentamista ei nähdä mahdolliseksi edistää erillisenä kokonaisuutena.

Mobiililipun hinnoittelun muutoksia tulee arvioida tulevaisuudessa osana lippujen hinnoittelun kokonaisuutta, kun jo tehtyjen muutosten vaikutus on arvioitavissa.

Hinnoittelun muutokset, vaikutustendarviointi ja kustannukset

Lahden kaupunginvaltuusto myönsi vuonna 2018 lisämäärärahan lasten, nuorten ja opiskelijoiden kausilippujen hintojen alennuksiin ja Lahden seudun joukkoliikennelautakunta on kesällä 2019 päättänyt myöntää lapsille 50 prosentin ja nuorille ja opiskelijoille 30 prosentin alennuksen kausilipusta sekä muuttanut nuorten ja opiskelijoiden arvolipun alennuksen 30 prosenttiin koko LSL:n alueella kuntalaisuudesta riippumatta.

Nuoren ja opiskelijan alennus oli aiemmin käytössä vain vanhan Lahden kaupungin alueella entisillä A-B-vyöhykkeillä. 12.8.2019 alkaen nuoren ja

opiskelijan arvo- ja kausilippujen alennukset ovat olleet voimassa kaikilla vyöhykkeillä.

Lasten, nuorten ja opiskelijoiden kausilippujen hintojen alentamisesta tehtiin ennen päätöksentekoa vaikutustenarviointi sekä arvioitiin vaikutuksia kuntien kustannuksiin. Kausilippujen hintojen alentuessa niiden kysyntä kasvaa, koska matkustajat siirtyvät käyttämään edullisempia kausilippuja muiden lipputuotteiden sijaan. Edullisemmat kausiliput houkuttelevat myös uusia joukkoliikenteen käyttäjiä. Alennuksista aiheutuvaa lipputulovähennemää kompensoitiin siten, että nuorten ja opiskelijoiden arvolippualennus laskettiin aiemmin käytössä olleesta 50 prosentista 30 prosenttiin.

Joukkoliikenteen lipputulot eivät riitä kattamaan joukkoliikenteen kustannuksia, ja kunnat tukevat joukkoliikennettä omista määrärahoistaan. Esimerkiksi nuorten ja opiskelijoiden lippujen alennukset riippuvat siitä, miten kunnat subventoivat nuorten ja opiskelijoiden matkustusta. Mikäli nuorten ja opiskelijoiden lippujen alennuksia laajennettaisiin myös muihin lipputuotteisiin, täytyisi aiheesta tehdä vaikutustenarviointi sekä selvittää alennusten vaikutuksia kuntien kustannuksiin.

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta päätti kokouksessaan 13.9.2022 muuttaa aikaisempaa päätöstä (15.2.2022) lippujen hinnoittelusta ja asiakasryhmistä vyöhykeuudistuksessa. Vyöhykeuudistuksen lippujen hintoja päätettiin korottaa noin 3 %. Lippuhintojen korotuksen syynä on joukkoliikenteen kustannustason nousu ja korotuksella on tarkoitus osittain kompensoida nousevia liikennöintikustannuksia. Kokonaisuutena vyöhykeuudistuksen arvioidaan kuitenkin vähentävän lipputuloja päätetystä korotuksesta huolimatta. Esimerkiksi nuorten ja opiskelijoiden arvoliput muuttuivat uudistuksessa selvästi aikaisempaa edullisemmiksi.

Liikenteen tuottamisen kustannukset ovat vuoden 2022 aikana nousseet noin 10% ja uudet työmarkkinaratkaisujen vaikutukset näkyvät kustannuksista vasta tulevaisuudessa. Lippujen hinnoittelua ei ole nostettu kustannusten kasvun mukaisesti, joka on lisännyt joukkoliikenteen julkisen rahoituksen tarvetta.

Näkemättä on myös vielä, miten 1.3.2023 käyttöön otettu vyöhykeuudistus vaikuttaa joukkoliikenteen lipputuloihin, matkustukseen ja kuntien kustannuksiin. Mahdollisia hinnoittelun muutoksia tulee arvioida kattavasti kokonaisuutena, kun vyöhykeuudistuksen pidemmän ajan vaikutukset lipputuloihin ovat nähtävissä.

Lippujen alennuksista yleisesti

Joukkoliikenneviranomaisen tehtävänä järjestää julkisen henkilöliikenteen palvelut laadukkaasti ja kohtuuhintaisesti kaikille asiakkaille.

Kohtuuhintaisuus on helpommin hallittavissa, kun lippujärjestelmä on selkeä ja kuntien tuen kohdentumista voidaan seurata. Alennusryhmien laajentaminen voi aiheuttaa myös tarpeen korottaa lippuhintoja kaikille asiakkaille.

Joukkoliikenteen helppokäyttöisyys on myös sitä, että lippuvalikoima on selkeä ja helposti hallittava. Lippujärjestelmän selkeys ja lippujen hintojen yleinen edullisuus mahdollistavat sen, että ei tarvita erityisiä lisäalennuksia. LSL:n vyöhykeuudistuksen tavoitteena on ollut selkeyttää ja yksinkertaistaa lippujärjestelmää ja esimerkiksi nuoren ja opiskelijan arvolippujen hinnat ovat aiempaa edullisempia. Nuorten ja opiskelijoiden joukkoliikennelippujen alennuksissa on hyvä huomioida myös muiden kestävien liikkumismuotojen (kävelyn ja pyöräilyn) rooli ja merkitys, eli mistä kulkumuodoista siirtymä joukkoliikenteeseen tapahtuisi, mikäli alennuksia laajennettaisiin. Yksityisautoiluun verattuna joukkoliikenne on

hinnoittelun osalta jo nykyisellä hinnoittelulla erittäin kilpailukykyinen vaihtoehto. Yleisellä tasolla hinnoittelua enemmän joukkoliikenteen käyttöön vaikuttavat matkustamiseen käytetty aika ja vaiva.

Joukkoliikenteen matkaliput ovat vahvasti subventoituja, eikä ole perusteltua, että joukkoliikennesektorin kautta annetaan nykyisiä suurempia lisälennuksia sosiaalipoliittisin perustein ilman pysyvää lisärahoitusta ja kattavaa vaikutustenarviointia. Sosiaalipoliittisen perustein annettujen alennuksien seurauksena kustannuksia siirtyy muilta toimijoilta ja toimialoilta joukkoliikenteen talouteen, joka näkyy joukkoliikenteen tulojen vähentymisenä. Joukkoliikenteen tulojen laskiessa kuntien nettoraioitustarve lisääntyy ja ilman lisärahoitusta syntyy painetta vähentää kustannuksia. Kustannuksien leikkaaminen vähentäisi palvelutarjontaa, jolla olisi matka-aikojen ja matkaan käytetyn vaivan kasvaessa suurempi vaikutus joukkoliikenteen houkuttelevuuteen kuin hinnoittelun muutoksilla.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: Lahden nuorisovaltuusto

Liitteet

- 3 Lahden nuorisovaltuuston kannanotto, Lahden Seudun Liikenteen kertaliput nuorille ja opiskelijoille

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta
Pöytäkirja

nro 3

Lahden kaupunki, Lahden seudun joukkoliikennelautakunta, 25.04.2023

§ 21

Aikatauluvihkoista luopuminen

36/08.01.00.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Joukkoliikennepäällikkö Rauno Särkkäaho, p. 044 4164 658

Joukkoliikennesuunnittelija Milja Kemppainen, p. 050 3985 575

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Lautakunta päättää, että aikatauluvihkojen teosta ja painamisesta luovutaan kesäaikataulukaudesta 2024 alkaen.

Perusteluosa

Tiivistelmä

Lahden kaupungin kaupunkiympäristön palvelualueen joukkoliikenneyksikkö esittää mahdollisuutta luopua painetuista aikataulukirjoista kesäaikataulukaudesta 2024 alkaen. Valtaosa joukkoliikenteen asiakkaista hakee aikataulu- ja reittitietoja digitaalisista palveluista. Aikatauluvihkon sisältöä ei ole mahdollista päivittää aikataulukauden aikana, vaikka liikennöintiin ja aikatauluihin jouduttaisiin tekemään muutoksia. Aikatauluvihko on sisällön vanhenemisen vuoksi tehoton viestintäkanava. Aikatauluvihkosta luopuminen vähentäisi

pelkästään paino- ja jakelutyöstä aiheutuvia kustannuksia noin 30 000 euroa vuodessa ja vapauttaisi joukkoliikenneyksikön henkilöstöresursseja joukkoliikenteen suunnittelu- ja kehitystyöhön. Aikatauluvihkon tilalle voidaan hankkia aikataulupalvelu, joka täyttää saavutettavuus vaatimukset ja mahdollistaa myös aikataulujen tulostamisen palvelusta. Muutos vähentäisi vuosittaisia jatkuvia kustannuksia käyttöönoton jälkeen.

Aikatauluvihkosta luopuminen

LSL:n aikatauluvihko tehdään ja painetaan kaksi kertaa vuodessa (kesä- ja talvikaudelle). Aikatauluvihko sisältää aikataulu- ja reittitietojen lisäksi myös yleistä informaatiota mm. lipputuotteista ja hinnoista.

Aikatauluvihkoja on saatavilla linja-autoissa, LSL:n asiakaspalvelussa, R-kioskeissa ja kuntien palvelupisteissä. Aikatauluvihko on toistaiseksi julkaistu myös sähköisenä versiona, joka ei kuitenkaan täytä saavutettavuusdirektiivin mukaisia vaatimuksia.

Vielä vuonna 2018 aikatauluvihko jaettiin kaikkiin alueen kotitalouksiin vuosittaisen painomäärän ollessa yli 200 000 kappaletta. Aikatauluvihkojen kotijakelusta luovuttiin elokuussa 2019. Vuosittainen painomäärä oli vuonna 2022 noin 85 000 kappaletta.

Aikatauluvihkojen menekkiä eri pisteissä on hankala ennustaa ja ylimääräiset vihkot aiheuttavat varastointihaasteita ja runsaasti hävikkiä. Aikatauluvihkojen valmistelusta, painatuksesta ja jakelusta luopuminen on kustannus- ja ympäristövaikutusten kannalta suositeltavaa. Painatuksen ja jakelun kustannukset ovat olleet noin 30 000 euroa vuodessa.

Aikatauluvihkosta luopuminen vähentää kaikkien kuntien kustannuksia.

Valtaosa joukkoliikenteen matkustajista hakee aikataulu- ja reittitiedot sähköisistä palveluista, kuten reittioppaasta. Helmikuussa 2023 tehdyn

asiakastyytyväisyyskyselyn mukaan 82 % vastaajista hakee aikataulutietoja sähköisistä palveluista ja 27 % paperisesta aikatauluvihkosta. Edellisessä kyselyssä (8/2021) paperista aikatauluvihkoa hyödynsi 39 % vastaajista. Aikatauluvihkon käyttäjäkunta on pieni verrattuna esimerkiksi LSL:n reittioppaan käyttöön – reittioppaassa on keskimäärin 55 000 kävijää kuukaudessa. On odotettavissa, että painetun aikatauluvihkon käyttö vähenee lähivuosina entisestään sähköisten palveluiden kehittyessä ja käytön lisääntyessä.

Painetun aikatauluvihkon suurimpana ongelmana on, ettei aikatauluvihkon sisältöä voida muuttaa painon jälkeen. Aikatauluvihko tuotetaan, taitetaan ja lähetetään painoon jo useita kuukausia ennen aikataulukauden vaihtumista ja aikatauluvihkoon painettu informaatio muuttuu virheelliseksi, mikäli painatuksen jälkeen liikennöintiin joudutaan tekemään muutoksia. Esimerkiksi aikataulumuutosten tekemistä onkin pyritty välttämään kesken aikataulukauden, vaikka muutokset olisivat perusteltuja ja matkustajia hyödyttäviä. Aikatauluvihkoon verrattuna esimerkiksi reittioppaassa olevat tiedot ovat ajantasaisia ja helposti päivitettäviä.

Aikataulu- ja reitti-informaation lisäksi myös muu aikatauluvihkossa oleva informaatio voi muuttua painatuksen jälkeen. Aikatauluvihkon mennessä painoon ei usein ole tietoa esimerkiksi lippu-uudistusten tai poikkeusreittien tarkoista alkamispäivämääristä, minkä vuoksi aikatauluvihko on myös muun viestinnän kannalta tehoton kanava.

Aikatauluvihkot painetaan ainoastaan suomeksi, jolloin ne eivät palvele vieraskielisiä käyttäjiä. Painettu aikatauluvihko ei myöskään ole yhdenvertaisesti saavutettavissa eri käyttäjien välillä ja aikatauluvihkon sisältö vaatisi myös ulkoasun selkeyttämistä ja luettavuuden kehittämistä.

Aikatauluvihko ei sisällä tietoa, jota ei olisi saatavilla muista kanavista. Aikataulu- ja reittitiedot ovat saatavilla reittiopas-palvelussa, joka täyttää saavutettavuusvaatimukset.

Aikatauluvihkon aineisto tuotetaan erillään LSL:n muusta liikennöintidatasta. Aikatauluvihkon teko vaatii runsaasti työpanosta vuosittain useiden viikkojen ajan. Aineiston valmisteluun ei ole käytettävissä automaattista tulostusohjelmistoa, vaan aikatauluvihkon teko on manuaalista ja viriheherkkää käsityötä.

Vapautuvien resurssien siirtäminen korvaavan aikatauluinformaation kehittämiseen ja muuhun suunnittelutyöhön hyödyttäisi suurempaa joukkoa joukkoliikenteen matkustajia. Vapautuvia henkilöstö- ja talousresursseja voitaisiin käyttää myös esimerkiksi pysäkki-informaation kehittämiseen.

On tarkoituksenmukaista ohjata matkustajia entistä enemmän sähköisten palveluiden pariin myös siksi, että sähköisissä palveluissa matkustajat tavoitetaan tehokkaasti myös häiriötilanteiden, kuten poikkeusreittien aikana.

Korvaavana palveluna aikatauluvihkolla on mahdollista hankkia joukkoliikenneviranomaisen nettisivuille upotettava sähköinen aikataulupalvelu, jonka avulla matkustaja voi helposti tarkastella linja- ja pysäkkikohtaisia aikataulu- ja reittitietoja. Esimerkiksi linjojen lähtöpysäkkien aikataulujen lisäksi palvelun avulla matkustaja pääsee tarkastelemaan, mitkä ovat suunnitellut lähtöajat kaikilta reitin varrelta olevilta pysäkeiltä. Aikataulupalvelu päivittyy automaattisesti, kun LSL:n liikennöintidataa päivitetään, minkä ansiosta tiedot ovat aina ajan tasalla. Aikataulupalvelu toisi aikataulut LSL:n nettisivuille saavutettavassa

muodossa ja korvasi LSL:n nettisivuilla julkaistun ja käsityönä tehdyn aikatauluvihkon.

Aikataulupalvelun tarjoamat aikataulu- ja reittitiedot ovat nykyisellään nähtävillä myös LSL:n reittioppaassa, mutta aikataulujen tulostus reittioppaasta ei kuitenkaan toimi kovin käyttäjäystävällisesti.

Aikataulupalveluun sisältyisikin erillinen tulostuspalvelu, joka mahdollistaa aikataulujen tulostuksen asiakkaan tarpeisiin.

Aikataulupalvelun hankintakustannus on 26 500 - 32 500 euroa ja ylläpito 950-1250 €/kk palvelun halutusta laajuudesta ja ominaisuuksista riippuen. Vuosittainen ylläpitokustannus olisi 11 400 € -15 000 €. Nykyiset aikatauluvihkon painatus- ja jakelukustannukset ovat noin 30 000€/v. Lisäksi yksikön omaa työtä voitaisi vapauttaa muihin tehtäviin.

Aikatauluvihkoa käyttävät pääasiassa matkustajat, jotka eivät voi käyttää sähköisiä aikataulupalveluita tai kokevat niiden käytön hankalaksi. Tällaisten matkustajien olisi jatkossa mahdollista saada maksutta tuloste käyttämiensä linjojen aikatauluista asiakaspalvelusta tai kuntien palvelupisteistä. Matkustajat voisivat tulostaa aikataulut myös itsenäisesti LSL:n nettisivujen aikataulupalvelusta. Erityisesti ikäihmisten olisi aikatauluvihkoon verrattuna helpompi lukea tulosteesta vain käyttämänsä linjan aikatauluja. Palveluliikenteestä on jatkossakin tarjolla oma esite, joka ei ole riippuvainen aikatauluvihkon painatuksesta.

Muissa Suomen joukkoliikennekaupungeissa aikatauluvihkojen painatuksesta luopuminen on ollut viime vuosina trendi, jolla ei ole todettu vaikutusta matkustajamääriin. HSL, Tampere, Hämeenlinna, Oulu ja Kuopio ovat jo luopuneet aikatauluvihkojen painattamisesta. Muutos on tapahtunut ongelmitta, eikä sillä ole ollut vaikutusta joukkoliikenteen matkustajamääriin. Vapautuneet henkilöstö- ja talousresurssit on ollut

mahdollista kohdentaa muuhun kehitys- ja suunnittelutyöhön sekä viestintään.

Vaikutusten ennakoarviointi

Muiden alueiden viranomaisten kokemusten perusteella aikatauluvihkoista luopumisella ei ole ollut vaikutusta matkustajamääriin tai lipputuloihin. Joukkoliikenteen mahdolliset aikataulujen muutokset muuttuvat aikatauluvihkosta luopuessa aikaisempaa joustavammiksi ja muutostarpeisiin pystytään reagoimaan nopeammin.

Joukkoliikenneyksikön työaikaa vapautuu ja sitä voidaan kohdistaa kehittämistoimiin. Aikatauluvihkosta luopuminen vähentää painokustannuksia noin 30 000 euroa vuodessa.

Aikataulujen saavutettavuus verkkosivuilla paranee, mikäli tilalle hankitaan korvaavaksi palveluksi erillinen aikataulupalvelu. Matkustajat, jotka eivät voi käyttää sähköisiä palveluita, voisivat hakea tulostetun linja- tai pysäkkiaikataulun palvelupisteeltä. Palvelusta voi myös tulostaa itse haluamansa aikataulun paperisena omaan käyttöön. Mikäli korvaavaa palvelua ei hankita, ei käytännöllistä toimintoa tulostettuun selkeään aikatauluun ole. Sähköiseen aikataulupalveluun voidaan viedä myös reaaliaikaiset tiedot ja poikkeustiedot reittioppaan tapaan. Korvaavasta aikataulupalvelusta kertyy noin 30 000 euron ylimääräinen kertaluontoinen aloituskustannus, jonka jälkeen jatkuva vuosittaiset kustannukset laskevat noin 15 000 euroa vuodessa verrattuna aikatauluvihkon paino- ja jakelukustannuksiin.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta
Pöytäkirja

nro 3

Toimenpiteet

Ote: toimivalta-alueen kunnat

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta
Pöytäkirja

nro 3

Lahden kaupunki, Lahden seudun joukkoliikennelautakunta, 25.04.2023

§ 22

Lahden seudun joukkoliikenneviranomaisen yhdistelmäraportti 2022

3630/08.01.00.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Joukkoliikennepäällikkö Rauno Särkkäaho, p. 044 4164 658

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta hyväksyy liitteen mukaisen joukkoliikenteen yhdistelmäraportin vuodesta 2022.

Perusteluosa

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1370/2007 velvoittaa toimivaltaisen viranomaisen julkaisemaan kerran vuodessa yhdistelmäraportin, jossa selostetaan sen toimivaltaan kuuluvat julkisen palvelun velvoitteet, valitut julkisen liikenteen harjoittajat sekä korvaukset, joita niille on maksettu.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1370/2007 artikla, Julkaiseminen,

"1. Toimivaltaisen viranomaisen on julkaistava kerran vuodessa yhdistelmäraportti, jossa selostetaan sen toimivaltaan kuuluvat julkisen palvelun velvoitteet, valitut julkisen liikenteen harjoittajat sekä korvaukset,

joita niille on maksettu, ja yksinoikeudet, joita niille on myönnetty korvauksena julkisen palvelun velvoitteiden täyttämistä. Raportissa erotetaan toisistaan linja-autoliikenne ja raideliikenne ja sen pohjalta on voitava valvoa ja arvioida julkisen liikenneverkon suorituskykyä, laatua ja rahoitusta, ja siinä on tarpeen mukaan annettava tietoja myönnettyjen yksinoikeuksien luonteesta ja laajuudesta.”

Raporttiin on sisällytetty vertailu edellisen vuoden lippusubventiosta ja liikennöintikorvauksesta niiltä osin, kuin se on ollut mahdollista.

Julkaistava raportti on liitteenä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: toimivalta-alueen kunnat

Liitteet

4 Lahden seudun joukkoliikenneviranomaisen yhdistelmäraportti 2022

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta
Pöytäkirja

nro 3

Lahden kaupunki, Lahden seudun joukkoliikennelautakunta, 25.04.2023

§ 23

Suunnitelma talvikauden 2023-2024 joukkoliikenteen tarjonnasta

579/08.01.00.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Joukkoliikennepäällikkö Rauno Särkkäaho, p. 044 4164 658

Joukkoliikennesuunnittelija Lauri Jokinen, p. 050 3200 101

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Lautakunta päättää hyväksyä talvikauden 2023–2024 joukkoliikenteen liikennöintimuutokset esityksen mukaisina. Lautakunta antaa joukkoliikenneyksikölle valtuudet sopia muutoksista liikennöitsijöiden kanssa ja tehdä yksityiskohtaiset aikataulusuunnitelmat.

Perusteluosa

Lahden kaupungin kaupunkiympäristön palvelualueen joukkoliikenneyksikkö on tehnyt suunnitelman talvikauden 2023–2024 joukkoliikenteen palvelutarjonnasta.

Talvikauden liikennöinti alkaa 9.8.2023 ja päättyy 2.6.2024.

Edellisen kauden liikennetarjontaa on tarkistettu saatujen asiakaspalautteiden ja matkustajamääräraportoinnin perusteella, huomioiden talousarvion 2023 määrärahat.

Edelliseen talvikauteen 2022–2023 verrattuna linjastoa ja palveluntarjontaa muutetaan seuraavasti:

- Linjan 7 Metsä-Pietilä–Karisto ajo- ja lähtöaikoja muutetaan aikataulujen luotettavuuden parantamiseksi. Kohteen lisäautoa käytetään jatkossa iltapäivisinkin tupla-autona ruuhkaisimmilla lähdöillä.
- Linjalle 10 PHKS-Harjuviidantie lisätään reittivariaatio, joka käy Pajulahden urheiluopistolla. Pajulahteen ajetaan kolmesti päivässä. Toteutetaan yhden talvikauden kokeiluna, jonka jälkeen arvioidaan jatkoa.
- Linjalle 12 Ala-Okeroinen–Herrasmani lisätään yksi auto ja parannetaan palvelutasoa aamu- ja iltapäivän ruuhka-aikoina Ala-Okeroinen – Kauppatori välillä erityisesti yritysalueiden tarpeisiin.
- Linjan 24 Salpakangas-Matkakeskus reittiä ja aikataulua muutetaan palvelemaan paremmin Salpakangas-Matkakeskus yhteyttä suuremman käyttäjämäärän saavuttamiseksi.
- Linjoilla 40 – 41 Lahti-Vääksy karsitaan kuntien toiveesta iltapäivien tarjontaa vähäisen käyttäjämäärän vuoksi.
- Linja 43 Heinlammi-Kalliola lakkautetaan vähäisen käyttäjämäärän vuoksi.
- Heinola-Lahti linjat 71, 72, 73 ja Orimattila-Lahti linja 61 yhdistetään yhdeksi Heinola-Lahti-Orimattila linjaksi aikatauluvarmuuden parantamiseksi. Linjatunnukset ovat jatkossa Heinolan suunnan liikenteessä käytetyt 71, 72 ja 73. Linjatunnukset 61 ja 69 lakkautetaan. Linjat jakautuvat kohteisiin 7 (Heinolan linjat) ja 9

(Orimattilan linjat). Muutos ei vaikuta palvelutasoon ja muutokset lähtöaikoihin ovat vähäisiä.

- Linjoille 2 Mukkula-Myyntimiehenkatu, 3 Ruoriniemi-Renkomäki, 8 Kiikkula – Joutjärvi, 9M Metsämaa – Uusikylä, 9K Kytölä – Uusikylä, 21A/B Hollola kk-Salpakangas ja 42 Lahti-Padasjoki tehdään pieniä aikataulumuutoksia. Muutokset eivät heikennä palvelutasoa.

Vaikutusten ennakoarviointi:

Talvikauden 2023–2024 liikennöintikustannukset ovat arviolta yhteensä noin 17,8 miljoonaa euroa linja-autoliikenteen kustannusindeksin nykyisen kustannustason mukaan laskettuna. Talvikauden liikenteellisissä suoritteissa ei ole merkittävää kustannusmuutosta aikaisempaan talvikauteen. Muutokset toteutetaan nykyisen käyttösuunnitelman sisällä.

Lisätyn tarjonnan ennakoidaan lisäävän lipputuloja. Karsittu tarjonta vähentää lipputuloja maltillisesti. Karsintaa on pyritty tekemään pienimmän käyttäjämäärän vuoroille lipputulovaikutuksen minimoimiseksi. Lipputulovaikutus kokonaisuutena on vähäinen.

Linjojen 9 ja 12 muutoksilla on välillisiä joukkoliikenteen budjetin ulkopuolisia kustannushyötyjä yritysalueiden vetovoiman ja yritysten työvoiman saatavuuden parantuessa.

Linjojen 10 ja 24 muutokset toteutetaan yhden talvikauden ajaksi, jonka jälkeen tarjontaa arvioidaan uudestaan. Kokeiluiden kustannusvaikutukset eivät ole kokonaistalouden kannalta merkittävät.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta
Pöytäkirja

nro 3

Toimenpiteet

Ote: toimivalta-alueen kunnat

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta
Pöytäkirja

nro 3

Lahden kaupunki, Lahden seudun joukkoliikennelautakunta, 25.04.2023

§ 24

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

- Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ajalta 1.1.-31.12.2022
- joukkoliikennelautakunnan alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset ajalla 20.1.-24.4.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta
Pöytäkirja

nro 3

Lahden kaupunki, Lahden seudun joukkoliikennelautakunta, 25.04.2023

§ 25

Muut asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupungininsinööri Lastikka Mika

Päätösehdotus

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

- Muut joukkoliikenteen ajankohtaiset asiat

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta

Pöytäkirja

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 14, § 15, § 16, § 17, § 18, § 20, § 22, § 24, § 25

nro 3

Lahden kaupunki

MUUTOKSENHAKUKIELTO

oikaisuvaatimus/kunnallisvalitus

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta
Pöytäkirja
Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 19, § 21, § 23

nro 3

Lahden kaupunki

OIKAISUVAATIMUSOHJE, kunnallisasiat

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista (Laki kunnallisesta viranhaltijasta 50 §).

Oikaisuvaatimusviranomainen

Asianomainen viranomainen/toimielin (mainittu päätöksessä/otteessa)

Yhteystiedot

Lahden kaupunki / kirjaamo

Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti

Käyntiosoite: Lahden Palvelutori, Lahti-Piste, Kauppakeskus Trio, 2. krs,

Aleksanterinkatu 18

Lahti-Pisteen aukioloaika: 8.00–18.00, **oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä oikaisuvaatimus on jätettävä kuitenkin kirjaamon (= viraston) aukioloaikana eli klo 15.00 mennessä**, jotta se katsotaan ajallaan saapuneeksi

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta
Pöytäkirja

nro 3

puh. 03 814 2214

Sähköposti: kirjaamo(at)lahti.fi

Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun päätös on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä ja muussa tapauksessa seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Oikaisuvaatimusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päättymisestä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen sekä sen tekijä ja yhteystiedot. Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle oikaisuvaatimusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä riippumatta tavasta, jolla se toimitetaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Lahden seudun joukkoliikennelautakunta
Pöytäkirja

nro 3

Omalla vastuulla oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä.
Postiin oikaisuvaatimus on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille
oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.